

Helsingfors/Mariehamn 3.2.2011**Nr 1/11****Hänvisning** Ålands lagtings skrivelse daterat 13.9.2010, rätteligen 13.12.2010, nr 188/2010.

Till Justitieministeriet

Ärende Utlåtande över landskapslagen om ändring av landskapslagen om lagtingsval och kommunalval, antagen av lagtinget 13.12.2010.**Landskapslagens huvudsakliga innehåll**

Landskapslagen innehåller nya bestämmelser om etablerade kommunala politiska föreningar, vilka förutom valmansföreningarna, berättigas att ställa upp kandidater i kommunalval. Dessutom får etablerade politiska föreningar rätt att genom en lokal förening nominera kandidater i kommunalvalet. Maximiantalet kandidater i en kandidatlista får vara högst tre gånger antalet ledamöter som ska väljas in i lagtinget respektive kommunfullmäktige.

Lagstiftningsbehörigheten

Enligt 18 § 1 punkten i självstyrelselagen för Åland har landskapet lagstiftningsbehörighet i fråga om lagtingets organisation och uppgifter, val av lagtingets ledamöter, landskapsregeringen och under denna lydande myndigheter och inrättningar. Landskapslagen gäller även kommunala val och kommunernas förvaltning på vilka områden lagstiftningsbehörigheten tillkommer landskapet enligt 18 § 4 punkten i självstyrelselagen. Landskapets lagstiftningsbehörighet begränsas dock av bestämmelserna i 9, 13 och 67 § i självstyrelselagen. I 9 och 67 § ingår bestämmelser om deltagande i val och valbarhet och enligt 13 § ska lagtingets ledamöter utses genom omedelbara och hemliga val där rösträtten är allmän och lika för alla röstberättigade. Landskapslagen står inte i strid med dessa bestämmelser i självstyrelselagen.

Postadress:
Ålandsdelegationen
Statens ämbetsverk på Åland
PB 58
22101 MARIEHAMN**Telefon:**
växel 018-635270**Telefax:**
018-635268**Adress i Helsingfors:**
Georgsgatan 9 A 4
00120 HELSINGFORS

Bestämmelserna om överklagande av centralvalnämndens för lagtingsval respektive kommunal centralnämnds beslut till Ålands förvaltningsdomstol kan intas i landskapslagen med stöd av 26 § i självstyrelselagen.

I landskapslagens 4a kap. intas nya bestämmelser om etablerade kommunala politiska föreningar, vilka liksom etablerade politiska föreningar och valmansföreningar berättigas att ställa upp kandidater i kommunalval och anhålla om offentliggörande av kandidatlistor. Enligt 30a § i landskapslagen avses med en etablerad kommunal politisk förening en registrerad förening, vars egentliga syfte är att påverka politiska angelägenheter i kommunen och som är företrädd i kommunfullmäktige eller var det under föregående mandatperiod. I rikets vallag (FFS 714/1998) berättigas i partiregistret upptagna partier och av röstberättigade bildade valmansföreningar att uppställa kandidater samt ansöka om publicering av kandidatlistor. I rikets partilag (FFS 10/1969) avses med ett parti en registrerad förening som införts i det av justitieministeriet förda partiregistret. En föreskrift om att bestämmelserna i föreningslagen om ogiltighet och klander av föreningsbeslut inte ska tillämpas på beslut som en etablerad politisk förening eller kommunal politisk förening fattat i ett i landskapslagens 4a kap. avsett ärende har intagits i landskapslagens 30i §. En motsvarande bestämmelse ingår för de politiska partiernas del i 183 § i rikets vallag. Enligt 27 § 8 p. i självstyrelselagen hör ärenden angående föreningar visserligen till rikets behörighet, men i och med att i landskapslagen avsedda politiska föreningar till funktionen är att jämställa med i rikslagstiftningen avsedda politiska partier, kan bestämmelsen såsom i sak överensstämmande med rikslagstiftningen jämlikt 19 § 3 mom. i självstyrelselagen för Åland intas i landskapslagen.

Ålandsdelegationens utlåtande

Ålandsdelegationen finner att landskapslagen faller inom landskapets lagstiftningsbehörighet.

Närvarande Ordförande Lindbäck, ledamöterna Erlandsson, Mäenpää och Olsson jämte suppleanten Lindholm.

På Ålandsdelegationens vägnar:

Peter Lindbäck
ordförande

Rainer Åkerblom
sekreterare